

Το διαχρονικό πρόβλημα με τις επιταγές ξανά στην επιφάνεια

Του Γιώργου Δαλιάνη

Κατά την περίοδο της μεγάλης ύφεσης και των capital control το 2015 είχαμε αναδείξει το πρόβλημα που δημιουργείται στην Ελληνική οικονομία με την έκδοση ακάλυπτων επιταγών, δημοσιεύοντας ένα άρθρο με τίτλο «Κατάργηση των επιταγών εδώ και τώρα». Τώρα βλέπουμε ότι το πρόβλημα με τις επιταγές έρχεται ξανά στην επιφάνεια.

Από το έτος 2009 μέχρι και το έτος 2014 είχαν εκδοθεί 9,04 δις ευρώ ακάλυπτες επιταγές και από το 2015 μέχρι το 2019 εκδόθηκαν 1,4 δις ευρώ ήτοι σύνολο 10,44 δις ευρώ, 5% περίπου του ΑΕΠ. Μπαίνοντας σ' αυτή τη πρωτόγνωρη κρίση, χιλιάδες επιταγές αξίας πολλών δισεκατομμυρίων κυκλοφορούν και πολλές από αυτές μπήκαν σε αναστολή πληρωμής για 75 ημέρες από την λήξη τους, μέσω του ευεργετικού μέτρου που έλαβε η πολιτεία για αντιμετώπιση της κρίσης που προέκυψε.

Δεν επιθυμούμε να γίνουμε μάντεις κακών αλλά πολλές από τις επιταγές, αξίας πολλών εκατομμυρίων δεν θα πληρωθούν με τη λήξη της προσασίας. Το ποσό δεν μπορεί να προσδιοριστεί, αλλά σίγουρα θα είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από το ποσό των 142,8 εκατομμυρίων ευρώ για τις επιταγές που ήταν ακάλυπτες το έτος 2019.

Όπως έχουμε τονίσει, αποτελεί παγκόσμια πρωτοτυπία η έκδοση μεταχρονολογημένης επιταγής στη χώρα μας, που από μέσο πληρωμής έγινε επί της ουσίας πιστωτικός τίτλος και το χειρότερο όλων, η ελληνική νομοθεσία έχει εξομοιώσει – θα λέγαμε – τον εκδότη της επιταγής με τον Ευρωπαϊό κεντρικό τραπεζίτη, διότι ούτε η Τράπεζα της Ελλάδος δεν δικαιούται να τυπώνει χρήμα, ενώ στην πράξη δίνεται αυτό το δικαίωμα στον

Έλληνα επιτηδευματία, καλόπιστο ή τυχάρπαστο απατεώνα, ο οποίος με ένα μπλοκ επιταγών στα χέρια του, μπορεί να «εκδίδει» ανεξέλεγκτα φρέσκο και ανύπαρκτο χρήμα.

Χιλιάδες επιχειρήσεις, έπесαν διαχρονικά θύματα αυτής της παράλογης και ποινικά κολάσιμης τακτικής και πολύ μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων πτώχευσε, καθώς δεν μπόρεσε να αντέξει το βάρος της επισφάλειας που προκλήθηκε.

Από το έτος 1992, όταν οι τράπεζες άρχισαν να δέχονται επίσημα επιταγές ως εγγύηση για τη χορήγηση δανείων, ολοκληρώθηκε η μετεξέλιξη και από τότε μέχρι σήμερα έχει αλλάξει η φύση της επιταγής. Οι τράπεζες δεν παραλαμβάνουν συναλλαγματικές, προτιμούν τη λήψη των επιταγών γιατί ακόμη η έκδοση ακάλυπτης επιταγής αποτελεί ποινικό αδίκημα, πιστεύοντας ότι τους παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια. Ακόμη και οι θυγατρικές των τραπεζών εταιρείες Factoring απαιτούν να προσκομιστούν από τους δανειοδοτούμενους επιταγές, αδιαφορώντας για την πλήρη καταστρατήγηση του ρόλου τους και της παγκόσμιας τραπεζικής λογικής, και παράλληλα εφαρμόζοντας τα διάφορα είδη factoring δεν δέχονται για χορήγηση πιστώσεων τιμολόγια επώνυμων πολυεθνικών ομίλων στερώντας έτσι ρευστότητα στην αγορά.

Κατά τα χρόνια της Ελληνικής κρίσης, είχαν μειωθεί αρκετά οι κυκλοφορούσες μεταχρονολογημένες επιταγές και οι επιχειρήσεις ήταν περισσότερο προσεκτικές στην αποδοχή αυτών των επιταγών, όμως κατά το έτος 2019 με την αναθέρμανση της οικονομίας και την έλλειψη ικανοποιητικής χρηματοδότησης άρχισαν να κυκλοφορούν περισσότερες επιταγές και μεγάλο μέρος αυτών βρίσκεται στα χέρια των Ελληνικών τραπεζών. Πολλές από αυτές έχουν εκδοθεί από εταιρείες που το τραπεζικό σύστημα δεν τις θεωρεί αξιόχρεες (απορρίπτει αιτήματα χρηματοδότησής τους ακόμη και για ασήμαντα ποσά), ωστόσο, συνεχίζει να τους χορηγεί μπλοκ επιταγών. Βεβαίως, η Τράπεζα δεν φέρει καμία ευθύνη για τον τρόπο χρήσης των επιταγών και στη χειρότερη περίπτωση μπορεί να έχει κάποια ευθύνη σε βαθμό πταίσματος κάποιος τραπεζικός υπάλληλος, ο οποίος παρέδωσε το μπλοκ των επιταγών, χωρίς να υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις. Με

λίγα λόγια, θα μπορούσαμε να πούμε ότι απέναντι σε ένα τόσο σοβαρό θέμα υπάρχει πλήρης ανευθυνότητα που συχνά αγγίζει τα όρια της ασυδοσίας.

Σύνηθες είναι ακόμη και το φαινόμενο εταιρείες που τα δάνειά τους έχουν καταγγεληθεί και έχει ανατεθεί η είσπραξη των οφειλών τους σε εισπρακτικές εταιρείες να τους χορηγείται ακόμη μπλοκ επιταγών. Η παρέμβαση της πολιτείας για την προστασία των εκδοτών επιταγών για αυτές τις 75 ημέρες από τη μια πλευρά στα πλαίσια μίας τέτοιας πρωτοφανούς κρίσης ήταν επιβεβλημένη. Από την άλλη πλευρά, όμως, ίσως αποβεί καταστροφική, όπως για παράδειγμα για τις επιχειρήσεις πώλησης υγρών καυσίμων, οι οποίες θα πρέπει να εξοφλήσουν άμεσα τις προμηθεύτριες εταιρείες που όλοι γνωρίζουμε τη πιστωτική πολιτική που εφαρμόζουν. Επίσης, μεγάλο πρόβλημα θα αντιμετωπίσουν χιλιάδες επιχειρήσεων που ασχολούνται με την οικοδομή που θα κληθούν να εξοφλήσουν άμεσα τις επιταγές που έχουν εκχωρήσει στις μεγάλες εταιρείες προμήθειας πρώτων υλών οι οποίες ευθύς εξ αρχής δήλωσαν ότι δεν αποδέχονται το μέτρο της αναστολής. Πολλές εισαγωγικές εταιρείες αδυνατούν να παραλάβουν εμπορεύματα και βιομηχανικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να ανταποκριθούν στην κάλυψη των εξόδων μισθοδοσίας.

Εφόσον η πολιτεία εξισώνει την επιταγή ως μέσο πίστωσης οφείλει να παρέμβει και στην πιστωτική πολιτική μεγάλων ομίλων που προαναφέρθηκαν, αλλά και στις αλυσίδες καταστημάτων τροφίμων οι οποίες έχουν σήμερα τεράστια ρευστότητα, αλλά αυτή παραμένει στους λογαριασμούς τους. Μάλιστα, είναι απορίας άξιο πώς δίδεται απλόχερα προστασία στον εκδότη για επιταγές λήξης στο πρώτο δεκαήμερο του Απριλίου και ερωτάται, αυτός ο επιχειρηματίας δεν είχε προγραμματίσει πληρωμές επιταγών ούτε για ένα δεκαήμερο από την έναρξη της κρίσης;

Η έκδοση ακάλυπτων επιταγών αποτελεί μια διαχρονική μάστιγα, που έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις. Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο βοηθά, αντί να προστατεύει, διότι επί της ουσίας το χαρτί της επιταγής δεν έχει πλέον καμία ομοιότητα με αυτό των τραπεζογραμματίων. Επιτέλους, θα πρέπει να απαγορευθεί στις

τράπεζες να παραδίδουν μπλοκ επιταγών σε πρόσωπα που κατά το παρελθόν ήταν εκδότες ακάλυπτων επιταγών. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει ενημέρωση μεταξύ των τραπεζών για την συναλλακτική τάξη των εκδοτών επιταγών. Παρατηρείται το φαινόμενο να προσκομίζονται επιταγές για λήψη δανείου και να απορρίπτεται το αίτημα, διότι ο εκδότης δεν κρίνεται αξιόχρεος και η άλλη τράπεζα να συνεχίζει να του χορηγεί βιβλιάριο επιταγών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, πιστεύουμε ότι υπάρχει παραβίαση της σχετικής νομοθεσίας και θα πρέπει να καταλογιστεί ευθύνη στις τράπεζες. Υπάρχουν αξιόπιστες βάσεις δεδομένων στις οποίες καταχωρούνται στοιχεία και η χρήση τους από τις τράπεζες θα μειώσουν δραστικά τον κίνδυνο. Παράλληλα, οι τράπεζες οφείλουν να επιδείξουν περισσότερο αίσθημα ευθύνης, διότι η βιωσιμότητά τους εξαρτάται από την σωστή λειτουργία τους και δεν θα πρέπει σε κάθε κρίση οι Έλληνες να στηρίζουν με θυσίες το τραπεζικό σύστημα. Με το τέλος αυτής της κρίσης και με βάση τα αποτελέσματα που θα προκύψουν πιστεύουμε ότι η πολιτεία θα πάρει τις σωστές αποφάσεις και για τις μεταχρονολογημένες επιταγές.

Δείτε το άρθρο και στη [Ναυτεμπορική](#).

Ο Γιώργος Δαλιάνης είναι Διευθύνων Σύμβουλος της ARTION A.E. & Ιδρυτής του Ομίλου ARTION, Οικονομολόγος – Φοροτεχνικός.

Το ανωτέρω κείμενο έχει ενημερωτικό χαρακτήρα και σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά τις εξειδικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στην ARTION A.E. (Πουρνάρα 9 Μαρούσι | +30 210 6009062 | www.artion.gr)

